

Notă informativă

La proiectul hotărîrii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională pentru perioada 2014-2020

Considerațiuni generale

Proiectul hotărîrii de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională pentru anii 2014-2020 (în continuare proiect de hotărîre de Guvern) a fost elaborat în contextul aprobării de către Parlament și Consiliul European a Regulamentului nr. 232/2014 de instituire a instrumentului european de vecinătate (în continuare Regulamentul 232/2014), valabil pentru ciclul bugetar al UE pentru anii 2014-2020, precum și a Regulamentului Comisiei Europene nr. 897/2014 de stabilire a unor dispoziții specifice privind punerea în aplicare a programelor de cooperare transfrontalieră finanțate în temeiul Regulamentului nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument european de vecinătate (în continuare Regulamentul 897/2014).

Conform Anexei 1 la Regulamentul 232/2014 Republica Moldova este inclusă în lista statelor partenere ale instrumentului european de vecinătate și în baza prevederilor articolului 6 alin. 1 lit. c) beneficiază de asistență sub formă de programe de cooperare transfrontalieră.

Pentru a putea beneficia de pe urma fondurilor alocate în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră, statele partenere, inclusiv Republica Moldova urmează să respecte o serie de cerințe privind modul de management, audit, control și recuperarea fondurilor utilizate contrar destinației în cadrul acestor programe. La nivel instituțional Republica Moldova urmează să implice autoritățile naționale în procesul de management, audit, control și recuperare a fondurilor utilizate contrar destinației în cadrul programelor respective pe teritoriul Republicii Moldova.

Contextul național

În perioada 2007-2013, Republica Moldova a beneficiat de Programe de cooperare transfrontalieră și transnațională, ale căror cadru instituțional și principii de implementare au fost stabilite în Acordul de Finanțare semnat între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană semnat la Bruxelles la data de 11 mai 2006.

Cadrul legislativ național actual presupune doar reglementări generale privind mecanismul de implementare a asistenței tehnice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 561 din 19.08.2015. Prevederi specifice cu privire la etapele programelor de cooperare transfrontalieră, modul lor de implementare, instituțiile implicate, precum și funcțiile lor nu sunt descrise. Cancelaria de Stat prin intermediul unei subdiviziuni ale sale a coordonat implementarea programelor respective la nivel național, însă fără a dispune de un cadru juridic și instituțional reglementat, precum și de modalități de consolidare a structurilor naționale pentru a le fortifica capacitățile în interesul unei asistențe consolidate din partea donatorilor externi în anii următori.

Scopul proiectului

Scopul proiectului este armonizarea cadrului instituțional și regulator național la cerințele Regulamentului (UE) nr. 897/2014, inclusiv prevederile ce țin de: cadrul instituțional și regulator pentru implementarea eficientă a programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională finanțate de UE, eligibile pentru Republica Moldova, respectarea cerințelor de răspundere reciprocă, asumare de responsabilități comune, inclusiv crearea instituțiilor noi sau împuternicirea instituțiilor existente cu competențe de management, audit, control al programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională, recuperarea resurselor alocate și utilizate contrar destinației, precum și combaterea fraudelor legate de fondurile oferite de UE pentru Republica Moldova în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională.

Cadrul instituțional propus

În baza Regulamentelor UE 232/2014 și 897/2014 sunt necesare următoarele instituții:

1. Autoritatea Națională de Management. Funcțiile acestei instituții în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră vor fi exercitate de Cancelaria de Stat în conformitate cu prevederile paragrafului 18 al Regulamentului cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561 din 19.08.2015.
2. Autoritatea Națională de Audit. Funcțiile acestei instituții în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră vor fi exercitate de Curtea de Conturi, întrucât această instituție corespunde cerințelor de independență și competență în efectuarea auditului programelor.
3. Punctul Național de Contact pentru Control. Funcțiile acestei instituții în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră vor fi exercitate de Ministerul Finanțelor, inclusiv în partea ce ține de aplicarea principiilor de audit al proiectelor, selectarea auditorilor, stabilirea criteriilor pentru certificarea auditorilor instruiți în auditul proiectelor finanțate de UE, precum și să ofere clarificări la legislația în vigoare și să informeze cu privire la potențiale iregularități pe care le vor depista în procesul de implementare a proiectelor din cadrul programelor de cooperare transfrontalieră.
4. Oficiul pentru Coordonarea Programelor de Cooperare Transfrontalieră. Oficiul se propune a funcționa în cadrul Cancelariei de Stat, având un Regulament separat de funcționare, care va fi aprobat prin Hotărâre de Guvern. Oficiul se va implica la toate etapele de implementare a programelor de cooperare transfrontalieră, începând cu organizarea de evenimente de informare privind programele respective și terminând cu notificarea Cancelariei de Stat privind suspiciunile de utilizare contrar destinației a fondurilor oferite în cadrul programelor și asistarea Cancelariei de Stat și a organelor de urmărire penală în recuperarea fondurilor respective.

Fundamentarea economico-financiară

Prin proiectul de hotărîre de Guvern propus nu sunt create instituții noi, cu excepția Oficiului pentru Coordonarea Programelor de Cooperare Transfrontalieră, care se prevede a fi finanțat în întregime din fondurile de asistență tehnică al programelor de cooperare transfrontalieră.

Acte suplimentare ce necesită a fi aprobate/modificate

În urma aprobării proiectului de hotărîre de Guvern va fi necesară completarea cadrului normativ cu următoarele acte:

1. Regulamentul Oficiului pentru Coordonarea Programelor de Cooperare Transfrontalieră, aprobat prin Hotărîre de Guvern
2. Acordul de cooperare între Cancelaria de Stat și Curtea de Conturi privind auditul programelor de cooperare transfrontalieră

Adițional, autoritățile menționate mai sus (Cancelaria de Stat, Curtea de Conturi, Ministerul Finanțelor) va urma să revadă cadrul lor de reglementări interne în domeniile de care sunt responsabili pentru a corespunde prevederilor proiectului de hotărîre de Guvern.

Secretar General al Guvernului

Tudor COPACI